

Terasa cu pergole

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional 2007-2013
Strada Apolodor nr. 17, București, Sector 5
Telefon 0372 111 409, fax 0372 111 630
www.mdrap.ro
info@mdrap.ro

Direcția Gestionare Fonduri Comunitare pentru Turism
Organism Intermediar pentru Turism - Programul Operațional Regional 2007-2013
Bulevardul Dinicu Golescu nr. 38, Poarta C, București, sector 1
Telefon 0372 144 000, fax 0372 144 001

Consiliul Local al orașului Băile Govora
Str. Tudor Vladimirescu, nr. 75-77, Băile Govora, județul Vâlcea, telefon 0250 770 460, fax 0250 770 800
www.primaria-baile-govora.ro
primaria@primaria-baile-govora.ro

Material gratuit!

Investim în viitorul tău!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de
Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională.

© 2013 Primăria Băile Govora

Dezvoltarea și consolidarea turismului din orașul Băile Govora
prin promovarea potențialului turistic local
Consiliul Local al orașului Băile Govora
ianuarie 2013

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Păstrați mediul curat pentru o viață sănătoasă!

FACTORI NATURALI DE CURĂ AI STAȚIUNII BALNEARE BĂILE GOVORA

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Stațiunea balneoclimaterică Băile Govora este așezată în zona Subcarpaților Getici ai Vâlcii, la 18 km. de capitala județului, fiind străjuită de dealurile Piscupia la sud-vest, Baba Floarea la vest, Păușești și Bârlogului la nord-vest, Huniei la nord, Tătarul și Stogșor la est.

Suprafața întregii localități este de 1.379 ha și mai cuprinde satele Curăturile și Gătejești. Populația localității era în anul 2008 de 3.001 locuitori. A devenit comună urbană în 1927, iar în anul 1930 a fost declarată oraș.

Din punct de vedere geografic, orașul se găsește la intersecția paralelei $45^{\circ} 5' 49''$ latitudine nordică, cu meridianul $24^{\circ} 9' 20''$ longitudine estică.

Din punct de vedere al împărțirii administrativ-teritoriale, în cadrul limitelor stabilite în anul 1968, orașul se învecinează la nord-est cu comuna Bunești, la nord cu comuna Stoenești, la nord-vest cu comuna Pietrari, la vest cu comuna Păușești, la sud-vest cu comuna Frâncești și la sud-est cu comuna Mihăești. Băile Govora sunt drenate pe o lungime de aproape 2 km. de pârâul Hința care izvorăște din apropierea dealului Păușești și se varsă în pârâul Govora, având ca afluenți pe malul stâng, pâraiele Bârlogeanu și Valea lui Țigănilă. Pârâul Hința este canalizat parțial începând de la Izvorul Ferdinand și până la podul de pe strada Pieții, pe o distanță de aproximativ 1 km. Altitudinea la care se afla stațiunea este de 330-380 m.

Orașul Băile Govora este situat la 18 km. de Rm.Vâlcea și la 12 km nord-vest de gara C.F.R. Govora, de pe linia ferată Sibiu-Piatra Olt, respectiv la 110 km. de Sibiu, 119 km. de Craiova, 75 km. de Piatra Olt și 200 km. de București. La 3 km. de stațiune trece șoseaua națională Rm.Vâlcea - Tîrgu Jiu (DN 67). Stațiunea este deservită de autobuze care circulă pe traseul Rm.Vâlcea - Băile Govora și retur. De asemenea, stațiunea este legată prin linie de autobuze și de București (200 km) prin curse directe.

După secularizarea averilor mănăstirești din anul 1864, ocina Hința, ca și celelalte proprietăți apropiate mănăstirii Govora, intră în stăpânirea foștilor clăcași mănăstirești. Descoperirea izvoarelor minerale și începutul folosirii lor științifice, duc la situația, ca o parte din terenurile atribuite localnicilor prin reforma agrară a domnitorului Al. Ioan Cuza din 1864 să fie răscumpărate de stat cu ajutorul unui credit de 1 milion de lei, votat de Camera Legiuitoare în vederea realizării captărilor și transformarea așezării într-o stațiune balneară. Apele minerale erau cunoscute și folosite empiric încă din anul 1848,

după cum este consemnat într-un raport redactat de Primăria orașului Băile Govora în anul 1934. În acest raport se relatează că în anul 1877, generalul doctor Nicolae Popescu-Zorileanu a înființat o ambulanță militară rurală, în care, începând cu anul 1878, sunt tratați militari veterani de război și câțiva pelagroși aduși de peste Milcov, cu iodul obținut din puțul forat de Societatea austriacă „Klaus & comp.” cu sediul în Rm. Vâlcea. Această societate a forat mai multe puțuri cu intenția de a exploata petrolul din zonă, dar cum acesta s-a dovedit a fi impropriu industrializării, societatea a abandonat săpăturile, iar câțiva ani mai târziu, izvoarele au fost amenajate conform planurilor inginerului francez Iranlic Bochet, proiectantul captărilor de la vestitele stațiuni Vichy și Aix-les-Bains. În anul 1887 încep ample lucrări de captare și de amenajare a primului stabiliment de băi, sub conducerea inginerului francez Papon de Lemaigné, lucrări încheiate în anul 1889. Tot din acest document reiese că stațiunea a fost inaugurată oficial la 1 iunie 1889, când a fost introdusă apa potabilă și iluminatul public în întreaga stațiune.

Profilată inițial pe tratamentul gutei, pelagrei și în special al sifilisului sub toate formele și cu toate sechelele, după apariția antibioticelor și în urma cercetării științifice susținute desfășurată în cadrul Institutului de Balneologie și Fizioterapie, stațiunea Băile Govora și-a dovedit eficiența în tratarea a foarte multe boli. Astfel s-a trecut treptat la tratamentul multor forme de reumatism, al tulburărilor circulatorii periferice și ulterior al căilor respiratorii superioare, al afecțiunilor neurologice periferice și centrale prin aplicarea atât a metodelor clasice de tratament cât și a ultimelor descoperiri din domeniu.

De la înființare și până în 1911, la dispoziția pacienților se aflau 3 hoteluri și un stabiliment de băi construite de către Stat, între anii 1886-1890, două clădiri existând și

în prezent. Pe lângă acestea, diferiți întreprinzători particulari au construit vile și hoteluri, cele mai mari, în epocă, erau Vila „Bunescu” și Hotelul „Ștefănescu” (cunoscut sub numele de Vila nr.11), în prezent, fiind în curs de renovare și reamenajare.

Hotelul „Ștefănescu” a fost primul hotel particular, dotat și amenajat corespunzător cerințelor vremii. Proprietarii acestuia erau doi frați originari din Galați. De notat că aici a funcționat primul ghișeu poștal; tot în cadrul acestuia exista o

cofetărie, un restaurant și o sală de spectacole. Prin anii `30, unul dintre frați, având patima jocurilor de noroc pierde mulți bani iar hotelul este ipotecat de către Banca Națională a României. Întrucât acesta nu reușește să-și lichideze ipoteca, banca va fi proprietara hotelului până în anul 1949. În timpul celui de-al doilea război mondial aici a fost depozitată o parte din tezaurul Poloniei și, tot în această perioadă, aici a fost amenajat subsolul în vederea funcționării monetăriei statului. Astfel, la Băile Govora au avut loc două emisii monetare.

Între anii 1890 și 1894, stațiunea începe să capete aspectul cunoscut, prin construirea de hoteluri, stabilimente de băi, prin amenajarea parcului și captarea definitivă a izvoarelor. Odată cu conturarea stațiunii, în jurul anului 1900 și până în anul 1910, se construiesc majoritatea vilelor particulare: Dr. Țăranu, Al. Iliescu (actualul sediu al muzeului balnear și bibliotecii orășenești), Esmeralda, Ivanovici (Morariu), Cecille, Constanța-Marieta, Bereșteanu, Dr. Popovici, Ana, Bunescu, Butta, Antoinette, Paulinescu, Eftimiu, Minucachi ș.a. Astăzi cele mai multe dintre ele nu mai există. Prin dispariția lor, o mare parte din farmecul Govorei de altădată a dispărut definitiv.

În anul 1894, guvernul hotărăște ca noul așezământ balnear să poarte numele de „Stațiunea balneară Govora”. În perioada de început, s-a simțit din plin mâna de gospodar priceput și grija statornică a generalului doctor Nicolae Popescu - Zorileanu (1848-1921) - primul medic și administrator al stațiunii, părintele unuia dintre pionierii aviației românești, inginerul Mircea Zorileanu. Prin grija sa neobosită, reușește ca între 13 iulie și 8 septembrie 1903, să tipărească periodicul „Govora - buletin al stațiunii balneare Govora” în care erau publicate reclame, indicații de tratament și lista cu vizitatorii.

Monografia sa „Apele minerale de la Govora” publicată în 1887, redă aspectele tehnice și medicale ale tratamentului balnear din stațiune.

În Merg 1906, generalul doctor N. Popescu - Zorileanu, tipărește și primul ghid medical al stațiunii: „Govora și chestionarul ei”.

La începutul secolului XX, stațiunea dispunea de un stabiliment de băi, cu 50 de cabine și 2 bazine mari pentru băi, 3 hoteluri ale statului și numeroase vile particulare. Statisticile consemnează că în anul 1905 la Govora au fost tratați 18.009 bolnavi.

Pentru asigurarea legăturii între stația C.F.R. Govora și stațiune, din mai 1905 începe să funcționeze „un serviciu de bricuri și tramcare”, organizat de M. Rădulescu Chislancea din Craiova. La insistențele dr. N. Popescu - Zorileanu, în același timp, se dădea aprobare - să se deschidă pe același traseu o cursă cu două automobile. Motivând propunerea sa, dr. Zorileanu sublinia: „...până aici transportul se făcea cu birjii lipsite de confort în care nu

încap comod decât două persoane ce sunt supuse la supliciul unei zdruncinături neplăcute timp de aproape o oră și jumătate pe arșița soarelui de vară, pentru suma de 6-8 lei. Cu automobilul, traiectul durează 20 de minute și e mult mai agreabil, costând același preț în care se cuprinde și transportul a 50 kg de bagaje de persoană ce se vor face cu căruțe angajate.”

În anul 1904 - după cum rezultă dintr-o statistică - au urmat cura la Govora 18.908 pacienți, dintre care 69% s-au vindecat. Pentru oamenii nevoiași, Ministerul de Interne a trimis o ambulanță cu 300 de paturi, iar Ministerul de Război a construit mai multe barăci din lemn, tencuite și care adăposteau 180 de paturi.

Adevăratul reviriment în viața stațiunii, îl constituie înființarea în anul 1910 a ”Societății Govora-Călimănești”, care a avut o continuă preocupare în direcția dezvoltării și modernizării localității. În același an se introduce curentul electric, vechile lămpi cu gaz fiind înlocuite. În primii ani după cesionare, societatea investește bani și reconstruiește pavilionul băilor.

Hotelul - emblema stațiunii - a fost construit între anii 1911 - 1914, după proiectul contractat de dr. Botescu și ing. Germani, având ca model un hotel din stațiunea Ioachimsthal, Elveția, proiectat de către arhitecții E. Doneaud și E. Puklicki și ing. constructor N. Brădescu.

Izbucnirea primului război mondial și intrarea țării noastre în marea conflagrație, au avut urmări nefaste și pentru stațiune, dotările și spațiile de cazare fiind folosite

pentru soldații români răniți și refugiați din zona frontului. Refacerea stațiunii după primul război mondial a durat mai bine de doi ani, perioadă în care ea a funcționat sporadic, întâmpinând mari dificultăți.

După război, ca urmare a refacerii stațiunii și dezvoltării localității, prin construirea de noi vile și clădiri particulare, în anul 1930, Govora este declarată oraș. Statisticile consemnează și ele creșterea afluenței de vizitatori, de la 31 în anul 1917, la 5254 în anul 1927, ca apoi numărul să oscileze între 3000 - 4000, până în anul 1934, ca urmare a crizei prin care trecea economia țării. Odată cu încheierea perioadei de criză, se constată un reviriment, crescând afluența de vizitatori, mai ales după anul 1936, când intră în circuit și un nou hotel, una din primele clădiri cu arhitectură cubistă din România.

În anul 1938, numărul vizitatorilor atinge cifra record de 5370, după care afluența scade continuu, datorită pregătirilor și declanșării celui de al doilea război mondial. Astfel, în anul 1940 au fost 1409 vizitatori, iar în anul 1941, doar 714.

Pentru nevoile armatei române sunt rechiziționate aproape toate hotelurile și vilele mari, în care sunt instalate spitale militare. Societatea „Govora - Călimănești”, ajunsă în impas financiar este nevoită să vândă hotelul „Balneara”, în anul 1943, Institutului general de asistență, economie și credit al funcționarilor și pensionarilor publici.

Războiul și-a lăsat amprenta și asupra stațiunii, așa cum remarcă o dare de seamă din anul 1945. Se arată printre altele, că față de 1938, doar 50% din numărul băilor erau utilizabile. Lucrurile stăteau la fel în privința posibilităților de aplicare a tratamentului

fizio-balnear.

După război se trece la refacerea stațiunii, care în anul 1948 este naționalizată și devine stațiune permanentă de interes republican. Încă din primii ani de după naționalizare se trece la captarea de noi surse de apă minerală și recaptarea celor vechi. Sunt construite noi bazine de acumulare a apei minerale. Astfel se ajunge ca stațiunea să fie alimentată cu ape minerale din peste 15 surse (izvoare, puțuri, sonde). Odată cu mărirea și înmulțirea surselor de apă minerală, în stațiune se introduc noi proceduri. Se adaugă secții de: helioterapie, kinetoterapie, săli de cultură fizică medicală, iar vechea aparatură medicală este înlocuită, cu alta nouă, la nivelul tehnicii actuale.

În felul acesta, s-au creat posibilități de acordare de tratamente și proceduri balneare și fizioterapeutice, pe profiluri de cură, unui număr sporit de vizitatori. Dacă statisticile consemnau în anul 1938 circa 107.000 proceduri acordate, în anul 1980 numărul acestora a atins 1.800.000, ceea ce reprezintă o creștere impresionantă.

Nici vilele și sanatoriile nu rămân la nivelul antebelic sau de la naționalizare.

Prin trecerea stațiunii în rândul celor permanente, de rang republican, sanatoriile sunt refăcute, se introduce încălzirea centrală și se asigură un grad de confort sporit. Pe lângă refacerea și dotarea vilor, se construiesc altele noi, iar pensiunile sunt reutilitate și dotate corespunzător noilor cerințe.

Ca urmare a măririi permanente a spațiului de cazare și numărul turiștilor a crescut corespunzător, de la 5370 - cel mai mare număr în anii antebelici - la peste 40.000 în anul 1980. În anii care urmează, stațiunea Băile Govora a cunoscut o dezvoltare edilitară și economică ascendentă. În oraș s-a introdus rețeaua de apeduct și canalizare, au fost asfaltate șoseaua principală și unele drumuri laterale, piața orașului a fost modernizată. Au fost construite noi edificii: clădirea liceului industrial, care ulterior a fost extinsă și modernizată, noul local al poștei (inaugurat în anul 1979), noul sediu al Policlinicii orașenești, blocurile de locuințe.

Importante investiții au fost destinate amenajării pâraului Hința și afluenților săi, care în raza stațiunii au fost supuși unor lucrări de îndiguire și drenare în vederea stăvilirii torențelor.

După anul 1989 apar primele structuri de cazare turistică private. Acestea sunt clasificate la 3 stele și oferă condiții de cazare și servire a mesei la standardele impuse de normativele în vigoare.

Din anul 2005 funcționează la parterul dispensarului un centru de permanență care deservește, prin medicii de specialitate, locuitorii din oraș și comunele învecinate precum și turiștii sosiți în stațiune.

În anul 2008 a început construcția unui mini hotel privat în imediata apropiere a parcului balnear.

TRATAMENTE ȘI TIPURI DE PROCEDURI

Numărul mic de publicații apărute în domeniul balneo-fizioterapiei nu a permis răspândirea și cunoașterea mai largă a progreselor înregistrate în acest domeniu, în ultimul timp.

Broșura de față a fost întocmită cu scopul de a pune la îndemâna celor interesați de problemele moderne de balneo-fizio-climatoterapie, date cât mai complete și mai noi asupra stațiunii balneo-climaterice Băile Govora, unul din principalele centre balneare republicane, unde se tratează afecțiunile reumatismale și ale căilor respiratoare.

Cercetările științifice întreprinse asupra factorilor naturali de tratament și experiența practică medicală acumulată au dus la perfecționarea treptată a vechii balneologii empirice care, îmbogățită teoretic și practic prin noile achiziții științifice, și-a cucerit un loc important în terapia modernă. Astăzi, internistul ca și ortopedul sau chirurgul nu mai pot face abstracție, în tratarea afecțiunilor care aparțin specialităților respective, de posibilitățile largi și deosebit de eficiente pe care le pune la dispoziție balneo-fizio-climatoterapia modernă.

Faptul că, în stadiul actual al cunoștințelor noastre, nu s-a elucidat decât în parte mecanismul intim de acțiune al diversilor factori naturali de tratament asupra organismului, desigur că nu justifică subaprecierea sau excluderea acestor factori din arsenalul terapeutic al medicului practician, din moment ce aceste tratamente și-au demonstrat eficacitatea și și-au făcut proba terapeutică de zeci și sute de ani.

În călirea organismelor de orice vârstă, la răceli și pentru mărirea rezistenței la infecții, tratamentele balneo-climaterice ocupă un loc deosebit de important. Balneo-climatoterapia este o terapie activă, funcțională, simptomatică și patogenetică, care acționează asupra întregului organism, mobilizându-i mecanismele de apărare, determinând o adevărată restructurare biologică, o modificare a disfuncțiilor diferitelor organe și a modului de a reacționa, cu creșterea rezistenței și călirea organismului.

Unii autori compară în mod simplu excitoterapia generală nespecifică realizată prin factorii balneo-fizioterapici cu unele efecte ale proteinoterapiei, hemoterapiei, histoterapiei Filatov etc. În realitate este vorba de un mecanism cu mult mai complex. Nu este posibil, de pildă, să se asemene efectele determinate prin injectarea unei anumite substanțe chimice cu efectele unei cure cu o apă minerală naturală, întrucât, dacă este adevărat că unele ape minerale au în compoziția lor anumite elemente cu o acțiune farmacodinamică predominantă și bine definită, apele minerale exercită însă în plus și o acțiune generală asupra organismului pentru care nu se poate recunoaște un raport

evident cu o anumită substanță conținută. Nu se poate identifica acțiunea apelor minerale cu acțiunea unei anumite substanțe chimice, dominantă sau asociată, pe care o conține, în realitate fiind vorba de un amestec mineral deosebit de complex, în care, pe lângă constituenții dozabili, sunt prezenți încă foarte numeroși alți micro-constituenți necunoscuți, toți aceștia influențându-se reciproc sinergie sau antagonist, imprimând astfel o anumită individualitate fiecărei ape minerale, care reprezintă astfel un adevărat fenomen natural sui generis, ce nu poate fi sintetizat în laborator.

Balneo-fizioterapia reprezintă în primul rând o puternică terapie profilactică care, cu toate progresele terapiei moderne, își păstrează neschimbate indicațiile. Cu antibioticele, de exemplu, reușim să combatem puseurile infecțioase, congestive, ale căilor respiratoare; cu hormonii steroizi de tip cortizoni reușim să ameliorăm simptomele generale și locale ale puseului reumatismal acut etc.; dar nici într-un caz, nici în celălalt, medicamentele respective nu pot împiedica și recidivele, întrucât nu acționează asupra terenului propriu-zis. Oare obiectivul principal este de a trata unul după altul puseurile acute, sau mai degrabă de a face mucoasa respiratoare refractară la noi infecții sau, respectiv, de a desensibiliza și căli organismului reumaticului!

Pentru acest motiv, noi susținem că internistul nu mai poate astăzi să facă abstracție de tratamentele balneo-fizioterapice și aceasta cu atât mai mult cu cât, pe lângă indicațiile profilactice, ele au o eficacitate incontestabilă și în tratamentul afecțiunilor constituite. S-ar putea crede că medicamentele moderne (antibioticele, hormonoterapia antireumatismală, heparina etc.), ar limita indicațiile și câmpul de acțiune al balneologiei. Dar, după cum știm, nu toate infecțiile pot fi stăpânite prin antibiotice, iar cortizonul și ACTH au o acțiune tranzitorie, supresivă și nu curativă. Astfel încât stațiunile balneare își păstrează indicațiile în afecțiunile respective (P. Baillet).

La fel și ortopedul și chirurgul recurg astăzi tot mai mult la balneo-fizioterapie, atât prin pregătirea intervențiilor, cât și postoperator. O cură balneară scurtă, înainte de intervenție, face ca pielea, mușchii și diversele țesuturi să devină mai suple, circulația se ameliorează, iar procentul complicațiilor postoperatorie scade cu mult. Tot astfel s-a demonstrat că o cură balneară instituită precoce după artroplastii, după reduceri forțate, după chirurgia ortopedică a sechelelor de poliomielită etc., permite o recuperare mult mai rapidă a tonusului muscular normal, a amplitudinii mișcărilor, precum și readaptarea profesională.

Toate acestea justifică de ce orientarea actuală în terapie înclină tot mai mult în favoarea asocierii diferitelor tratamente medicale, balneo-fizioterapice, ortopedice și chirurgicale, corespunzătoare cu forma și stadiul de boală - sub forma unor complexe terapeutice care permit obținerea de rezultate mai bune decât prin aplicarea de tratamente izolate.

În această accepție, broșura pe care o prezentăm despre stațiunea balneo-climaterică Băile Govora se adresează deopotrivă medicilor aparținând diferitelor specialități și în general tuturor acelor care vor să cunoască mai îndeaproape această stațiune balneară - important centru de tratament al afecțiunilor reumatismale și respiratoare.

Profilul terapeutic al stațiunii Băile Govora

Stațiunea Băile Govora este profilată datorită factorilor naturali terapeutici, climă și ape minerale existente în tratamentul bolilor aparatului respirator, boli oto-rino-laringologice (nas, gât și urechi) și boli cronice ale aparatului locomotor ca profile de bază. Micro-climatul stațiunii e un factor important pentru tratament. Se cunoaște influența factorilor atmosferici asupra organismului uman. Multe persoane au sensibilitate deosebită față de factorii atmosferici. Sunt astfel binecunoscute durerile reumatice ale articulațiilor, mușchilor și nervilor, furnicăturile, amorțeala mâinilor și picioarelor, durerile de cap și unele forme de migrene în timpul schimbărilor de vreme. Anumite schimbări ale vremii declanșează crizele de astm bronșic și înrăutățesc starea generală. Variațiile presiunii atmosferice influențează puternic funcțiile organismului. S-au constatat numeroase și variate modificări respiratorii, circulatorii, nervoase și sanguine, sub acțiunea scăderilor sau creșterilor bruște de presiune. Astmul bronșic e una dintre bolile cele mai reactive față de schimbările de vreme. Crizele se declanșează la fronturile reci sau la schimbarea bruscă a vremii cu scăderi sau creșteri ale presiunii atmosferice. În timpul acestor schimbări ale presiunii atmosferice se înregistrează creșteri ale tensiunii arteriale chiar la oameni sănătoși. În general, presiunea atmosferică în Govora este caracterizată prin ușoare variații sezoniere, deci foarte favorabilă tratamentului. Atât minimele cât și maximele barometrice sunt mai accentuate în timpul iernii și mai atenuate vara după cum rezultă din valorile minime și maxime absolute. Cele mai mici variații le găsim în luna august. Aceleași caracteristici le au și celelalte elemente ale atmosferei ca: temperatura, umiditatea, nebulozitatea, vânturile. Deci, condițiile bioclimaterice din toate anotimpurile sunt favorabile pentru tratament balnear și climatic. Aeroionizarea din stațiune, ca unul din factorii sezonieri dominanți în perioada de aclimatizare, exercită o acțiune sedativă asupra aparatului cardio-vascular și asupra vaso-motricității. Aclimatizarea se desfășoară fără reacții evidente de tip ergotrop într-o perioadă de 1-2 zile. Bioclimatul stațiunii Băile Govora are acțiune nespecifică, tonică și sedativă, factor important în tratamentul balnear.

Apele minerale

Apele minerale constituie factorii naturali de bază în tratamentul bolilor indicate. Apele minerale sunt sărate-iodurate-bromurate, sărate-sufluroase și izvoare de cură internă cu apă slabă mineralizată sulfuroasă, bicarbonată, sulfată, calcinată sodică,

Ștrandul

Izvorul "Ferdinand"

magneziană. Este singura stațiune din țară care are aceste feluri de apă.

Apele cloro-sodice iodurate bromurate cu degajări de gaze (hidrocarburi ușoare printre care predomină metanul) sunt ape de adâncime cu concentrație mare, exploatare prin sonde. Govora este una din cele mai bogate stațiuni în ape iodurate și bromurate din Europa. Moret o citează a doua pe Europa, după Pechelpronne din Alsacia cu 562 mg la mie de brom și 42 mg la mie iod. Apele din Govora conțin până la 38,3 mg la mie brom și iod până la 41,8 mg la mie. Atât iodul cât și bromul sunt de origine organică, rezultate din putrezirea micilor alge. Calciul și magneziul pe care aceste ape îl conțin în cantitate destul de mare și anume: calciul 1,5-3,3 la mie și magneziu 0,77-1,05g la mie s-ar datora nisipurilor și gresiilor. Caracteristica apelor de zăcământ este, de asemenea, prezența amoniului. Aceste ape nu conțin hidrogen sulfurat, sunt ape captate în sonde, la adâncimi de la 90-1860 m. Fiecare debitează între 40-160 m³ de apă în 24 de ore. Apele clorurate-iodurate-bromurate din sonde sunt ape vechi, fosile, formând pânze-pungi. Stau straturi permeabile în nisipuri. Apele de sondă având circulație înceată iar pe altă parte contactul dintre ele și rocile din jur fiind foarte vechi, vor prezenta o mineralizare aproape constantă. Apele de zăcământ de la Govora sunt însoțite de emanații de gaze, încât unele sonde datorită acestor emanații de gaze debitează fără intervenția pompelor. Sondele existente azi din care se extrag apele iodate pentru cură sunt: 601, 601 bis, 606, 607, 608 și în ultimul timp sau forat 617, 618, 619 cu un debit fiecare de 0,3 m³.

Apele concentrate sărate sulfuroase captate de 6 puțuri sunt legate genetic de depozitele cu sare din miocen ale depresiunii și anume de orizontul șisturilor cu radiolari, orizont alcătuit din șisturi argiloase, bogate în sulfat de fier. Sunt ape cu o mineralizare mare, ajungând chiar până la 160 g la mie, conținând hidrogen sulfurat în concentrație mare până la 0,350 g la mie. Aceste ape sunt scoase din puțuri cu un debit de circa 300 m³ în 24 ore.

Apele izvorului de cură internă slab mineralizate sunt caracterizate printr-o concentrație mică de hidrogen sulfurat și clor, dar bogate în bicarbonați. Ele apar din depozitele sarmațiene destul de abundente pe valea Hinței, care, sunt, formate spre bază din marne negricioase, urmate apoi de bancuri de nisip, cu pachete de marne și intercalații de gresii. De aceste depozite sunt deci legate apele sulfuroase slab mineralizate precum și pânza de apă dulce.

INDICAȚII TERAPEUTICE

Afecțiuni respiratorii:

- bronșită cronică;
- traheobronșite;
- B.P.O.C.;
- emfizem pulmonar;
- status post infecții respiratorii repetate;
- bronșiectazii fără episoade hemoptice;
- astmul bronșic alergic, infecțios, infecțioalergic;

Sală fitness

- sechele postpneumectorii (nu pentru tumori maligne).
- Afecțiuni O.R.L.
- rinosinuzite cronice: catarale, alergice, hipertrofice, ozenoase;
- sinuzite operate;
- rinofaringite cronice hipertrofice;
- laringite;
- micoze orofaringiene.

Afecțiuni ale aparatului locomotor:

- reumatism degenerativ: spondiloze, gonartroze, coxartroze, artroze periferice;
- reumatism secundar infecțios;
- reumatism abarticlar;
- disfuncții postraumatice: afecțiuni neurologice, periferice, centrale: bolnavi sub 62 ani, fără recidivă, după 6 luni de la A.N.C., în stadiul spastic, fără crize epileptice.

Afecțiuni asociate:

- gastroduodenite cronice;
- dispepsii gastro-intestinale;
- afecțiuni hepato - biliare care necesită cure de colereză;
- afecțiuni ale aparatului renal care necesită cure de diureză;
- afecțiuni metabolice (hipotiroidia, guta, diabet zaharat tip 2, osteoporoza, etc);
- sechele de rahitism;
- nevroze astenice;
- boli cauzate de stres.

TIPURI DE PROCEDURI

- inhaloterapia: ultrasono aerosoli, pulverizatii, inhalatii cu ape minerale;
- bai cu ape minerale, băi esență de brad, duș subacval;
- electroterapie: curenți de joasă și medie frecvență, băi galvanice, unde scurte,

- magnetoterapie, ultrasunet, ultraviolete;
- kinetoterapie;
- masaj;
- cură internă cu ape minerale;
- cură de teren.

CONTRAINDICATII

Factorii balneari ca excitanți fizico-chimici acționează asupra organismului care răspunde printr-o serie de reacții (schimbări metabolice, dilatarea vaselor cutanate, sudorație, mărirea funcției respiratorii etc.) care, în anumite boli, pot duce chiar la agravări. Există, deci, contraindicații pentru bolnavi și anumite boli:

- Toate bolile acute și bolile cronice în stadiul de acutizare
- Boli infecto-contagioase
- Bolile venerice, în perioada de contagiozitate
- Stările cașectice (stările de slăbire generală)
- Tumorile maligne (cancerul)
- Hemoragiile
- Sarcina începând cu luna a 3-a
- Bolile psihice
- Bolile sângelui din organele hematopoetice
- Bolile parazitare
- Bolile de natură tuberculoasă

Cura cu ape minerale

Apa minerală a unor izvoare se prescrie sub formă de cură internă (ingestie) la bolnavii care au asociate boli digestive, metabolice sau urinare. În acest scop sunt folosite apele slab mineralizate care sunt ape hipotone sulfuroase, sulfatate, bicarbonate sodice, calcice, magneziene. Sunt indicate în:

- a) colecistite cronice
- b) dischinezii biliare
- c) aneocolite cronice
- d) sechele post hepatice
- e) hepatite cronice neevolutive
- f) sechele post colecistectomii
- g) pielite și pielocistite
- h) sechele după operații pe căile urinare
- i) sechele după glomerulo-nefrită, albuminurie reziduală
- j) litiază urinară urâtică și oxalică
- k) intoxicații profesionale (Pb și Hg)
- l) diabet zaharat
- m) gastroduodenite cronice hipoacide
- n) dispepsii gastrointestinale hipoacide
- o) obezitate

Aceste izvoare se folosesc și sub formă de gargarisme și inhalații în unele afecțiuni ale căilor respiratorii superioare și inferioare.

Stațiunea Băile Govora e unica în țară în care se află ape minerale cu compoziție chimică diferențiată ca: ape sărate iodurate bromurate, ape sărate sulfuroase foarte concentrate, izvoare cu ape hipotone, sulfuroase, bicarbonate, sulfatate, sodice, calcice și magneziene.

Datorită acestor factori naturali cu o compoziție chimică diferențiată se pot trata și multe boli asociate la profilurile de bază, cu alte cuvinte, se poate aplica un tratament individualizat și conform bolilor asociate. Atunci când un reumatic mai suferă de o bronșită cronică cu tuse seacă, cu o secreție greu de detașat sau cu un emfizem pulmonar, putem trata și reumatismul și bronșita și emfizemul căci avem la îndemână apele sărate, iodurate, bromurate, atât sub formă de băi de iod cât și sub formă inhalatorie (aerosoli, ultrasono-aerosoli, pulverizații, inhalații) cu apă iodată din sonde, diluată în proporție de 1/5. Dacă un reumatic suferă și de rinofarinită alergică, pe lângă băile sulfuroase, putem asocia apele sulfuroase bicarbonate calcice magneziene sub formă inhalatorie (aerosoli, ultrasono-aerosoli, pulverizații, inhalări) și dacă mai are și o amigdalită cronică (focar de infecție) mai recomandăm și gargarisme în cursul zilei cu aceste ape. Uneori, o reumatică mai suferă și de o anexită cronică sau metroanexită căreia, pe lângă băi, mai recomandăm și irigații cu ape sulfuroase sau iodurate. În caz că un reumatic mai suferă și de diabet zaharat și diateză varicoasă, pe lângă băile sulfuroase mai recomandăm și băile galvanice de membre inferioare cu ape sulfuroase și apele sulfuroase bicarbonate calcice magneziene sub formă de cură de băut care scad zahărul din sânge. Când se asociază reumatismul cataral cu astmul bronșic se prescriu ca băi apele sulfuroase și sub formă de aerosoli apele sulfatate calcice magneziene și când se asociază, de asemenea, un reumatism cu o dischinezie biliară, cu o colicistită cronică sau cu sechele de hepatită. De

multe ori reumatismul degenerativ se asociază la o vârstă mai înaintată cu ateroscleroza sau cu hipertensiunea arterială. Fără să fie contraindicată, le putem trata cu apele minerale iodurate ca și în caz că un reumatic mai suferă de rinită atrofică ozenoasă, cele sulfuroase fiind contraindicate. Un reumatic cu osteoporoză trebuie să facă băi sărate iodate și nu sulfuroase care accentuează eliminarea calciului din organism. Să vedem mai departe care este modul de acțiune al acestor ape minerale sau cu alte cuvinte cum își fac ele efectul tămăduitor asupra bolilor. Pentru a obține rezultate satisfăcătoare se impune ca bolnavul să fie trimis în stațiune la momentul potrivit, adică nu în fazele acutizate ale bolilor respective, nu în fazele de crize, ci în fazele de acalmie.

Apele sărate iodurate bromurate datorită iodului cresc iodemia pe un timp variabil prin resorbția iodului. Se cunoaște acțiunea iodului asupra sistemului vascular și endocrin. Iodul are efect vasodilatator și va ameliora irigarea vaselor articulare, deci va favoriza procesele reparatoare și vor fi favorizate modificările metabolice locale. Iodul are rol cât se poate de important asupra echilibrului funcțional al glandelor cu secreție internă adică asupra tiroidei, hipofizei și ovarului. Prin influența hipofizei este stimulată în mare măsură și activitatea suprarenalelor, împreună cu bromul și magneziul are efect de calmare asupra durerii și de decontractare musculară, are acțiune generală asupra organismului, asupra terenului limfatic și mai cu seamă la copii.

Apele minerale iodurate din Govora conțin oligoelemente foarte necesare vieții ca: calciu, magneziu, potasiu și iod sub formă de ioduri. Iodul acționează asupra funcției neuromusculare și asupra dinamicii circulatorii. Influențează tegumentele (piele, păr, unghii), care devin uscate și sfărâncioase în caz de lipsă de iod. Intervin în metabolismul nutrițional: iodura de potasiu are efecte bune în scleroze, scleroză coronariană, miocard, scleroză, obezitate și gută. Deci iodul repară și reface.

Magneziul este în raport direct cu metabolismul celulei nervoase. E foarte eficient în alergii de origine artrizică, produse de inflamarea rădăcinilor nervoase din vecinătatea zonelor de artroze.

Potasiul cu acțiune evidentă în artroze și în osteopatiile deformate tip Paget. Apele bromurate-iodurate aplicate în inhalații venind în contact cu mucoasa respiratorie, provoacă un aflux de lichid din straturile profunde către cele superficiale, prin care se îndepărtează o serie de produse patologice ale inflamației ca resturi celulare, bacterii, toxine, etc. Prin aceasta se realizează o adevărată drenare a mucoasei bolnave care va duce la restabilirea sa anatomică și fiziologică. Exercițiind o acțiune congestivă stimulantă locală asupra mucoasei, asociată de o acțiune de drenare prin creșterea secreției și creșterea activității fagocitare. După câteva zile de cură se constată o accelerare a proceselor reparatoare, care duce la o resorbție a inflamației locale. De asemenea, are și o acțiune antisclerozantă.

Apele cloruro-sodice sulfuroase concentrate au importanță în tratamentul reumatismului prin compușii sulfurați, care se pot resorbi pe cale tegumentară și prin modificările neuro-reflexe și neuro-umorale pe care le produc. Au acțiune prin influențarea vaselor, deci o mai bună nutriție a articulațiilor. Sulfurul făcând parte din lichidul sinovial și din cartilaj, favorizează procesele regenerative, prin ameliorarea metabolismului sulfurului. Metabolismul general și în special

predominanță parasimpatică, deci sunt contraindicate în stările cu tendință și dezechilibru vasosimpatic. Sub formă de inhalatii, aerosoli, ultrasono-aerosoli, pulverizații, se constată asupra mucoaselor respiratorii o acțiune antiseptică, anticatarală, substituită, tonică și excitantă generală. Asupra secreției mucoasei respiratorii se manifestă la început printr-o activare a secrețiilor rino-laringo-faringiene, traheo-bronșice, în catarale respiratorii cronice, se observă la începutul curei o agravare a simptomelor prezentate. Mucoasa este roșie, congestivă, secreția este crescută, simptomele funcționale accentuate, însoțite uneori de o ușoară ascensiune termică. Exagerarea acestei hiperemii poate provoca uneori hemoptizii. Acest puseu hidromineral este urmat de o scădere evidentă și apreciabilă a secrețiilor, ceea ce determină o regresie și chiar dispariție a dispneei prezentate de bolnavi. Eliminarea excesivă a

dispune și crește flora saprofilă în urma aerosolilor cu ape sulfuroase.

Apele sulfuroase calcice, bicarbonate sodice magneziene produc o relaxare a bronhiilor normale, cu mult mai pronunțată decât după alte ape minerale sulfuroase. Exercițiul asupra bronhiilor o acțiune de sedare asupra spasmului bronșic.

Apele minerale nu sunt decât soluții hidrice de oligo- elemente. Unele sunt în apele cloruro-sodice-iodate bromurate ca: iodul, bromul, magneziul, calciul, sodiul, clorul. Se găsesc sub formă de bromuri, ioduri și bromuri de sodiu și potasiu. Altele se găsesc în apele cloruro-sodice-sulfuroase ca: sulful sub formă de H_2S și SO_4 , calciu, magneziu, clor, sodiu și, în sfârșit, unele se găsesc în izvoarele de cură internă ca: sulful, bicarbonatul, magneziul, calciul. Aceste elemente sunt extrem de importante. Iau parte la alcătuirea materiei vii ca elemente electro-negative cum este sulful și clorul, iar altele sunt electro- pozitive ca: natriu, potasiu, calciu, și magneziu. Sunt cunoscute ca elemente plastice.

metabolismul purinelor este influențat favorabil prin băile sulfuroase. Eliminările de acid uric sunt mărite, ceea ce constituie un semn al îmbunătățirii metabolismului purinelor. Sulful este un oligoelement care se află în organism mai ales în țesutul colagen. Datorită acestor proprietăți, apele sulfuroase sunt bune în stările artritice, în artroze și în artralgiile catarale și sunt contraindicate în artrozele cu osteoporoze. Sunt eficiente în migrene. Au efect cu

secrețiilor, uneori se însoțește de o creștere a eliminărilor de sulf sub formă de acid condroid sulfuric prezent în mucusul eliminat. Sensibilitatea mucoasei respiratorii este apreciabil mai scăzută față de agenții iritanți și în special la frig. Deci, apele sulfuroase înlocuiesc aceste eliminări de sulf și le desensibilizează față de frig. Sulful exercită o acțiune bacteriostatică asupra micrococilor catarali și cocilor în tratament. Flora migdaliană patogenă

Iodul face parte din elementele esențiale ale vieții. Se găsește în organism în cantitate de 14 mg, cea mai mare parte în glanda tiroidă, care are rol de reglare a metabolismului oxidativ celular.

Deci, apele minerale din Băile Govora, cu un asemenea conținut sunt benefice în multe boli. Ele se prescriu sub formă de cură de 18-21 de zile, depinzând de boală, de stadiul evolutiv al ei și de reacția individuală. Adesea este util să fie prelungită peste 21 de zile și chiar repetată după 3-6 luni. Datorită proprietăților lor fizico-chimice particulare, apele minerale exercită acțiuni multiple asupra întregului organism, după ce în prealabil, au influențat organele de pătrundere și de acces ca pielea, mucoasele căilor respiratorii, tubul digestiv și la urmă căile de eliminare, adică aparatul urinar. Prescrierea apelor

minerale o va face medicul de specialitate în urma unui examen medical și în urma unui diagnostic precizat. Apele minerale din Băile Govora se pot prescrie sub formă de băi ale căror oligo-elemente pătrund prin piele în marea rețea capilară subcutanată și de aci prin circuitul sanguin, în tot organismul. Se mai prescriu sub formă inhalatorie, adică pulverizații și ultrasono-aerosoli în camere, sub formă de aerosoli calzi sau reci, ultrasono - aerosoli cu aparate speciale

individuale. În camerele comune se pot aplica de la 15-30- 60 minute, depinzând de boala respectivă, iar cei individuali între 10-20 minute. Se mai prescriu și sub formă de gargarisme. Unele izvoare se prescriu sub formă de ingestie (cură de băut). Apa trebuie să fie ingerată pentru ca proprietățile sale fizice și chimice să fie modificate. Se bea de trei ori pe zi, deși în anumite cazuri se poate limita administrarea ei de 2 ori sau numai odată pe zi. Se poate bea de la 150-300-500-1000 ml pe zi. Se va începe cu un sfert până la o jumătate de pahar (50-100 ml) apoi crescând progresiv cantitatea până la doza întreagă și pe măsură ce bolnavul se obișnuiește. În general se socotește câte 3,3 ml pe kilocorp. De obicei apa se bea încet, în înghițituri mici, se bea cu 15-20 minute înainte de mese în gastritele hipo-secretorii, iar în restul cazurilor cu o oră, o oră și jumătate înaintea meselor. În diabet, cantitatea va fi de la trei sferturi până la un litru, caldă sau încălzită 38-40°, cea mai mare cantitate se bea înainte de masa de prânz. În cura de diureză- litiază renală (oxalică și uratică) se începe cu o doză redusă, de 1-3,3 ml/kilocorp și se va crește progresiv sub controlul diurezei până la 2.000-2.500 ml în 24 de ore.

Dimineața, de la izvor, cu cel puțin o oră înaintea mesei 100-200 ml pe priză, 2-3 prize, deci un total de 300-600 ml. La sfârșitul după amiezii o nouă cură la izvor, iar la culcare va bea încă o dată 100-300 ml apă de la izvor. Toată cura se execută sub urmărirea diurezei de către personalul medical. Așadar, medicul poate decide o cură individualizată de băi, de aerosoli și de ingestie depinzând de bolile respective. În general, se prescriu apele clorosodice iodurate bromurate când există un reumatism cu distroidii de tip hiper sau hipo, când există, în general, disfuncții endocrine, când sunt tulburări în dinamica circulatorie, când pielea este uscată, când părul este uscat, când unghiile sunt sfărâmițoase, în osteoporoză, în obezitate hipo-tiroidiană, când există hipertensiune cu osteoscleroză. Apele ce conțin iodură de potasiu sunt bune în scleroze, în emfizem, în

miocardio-scleroze, scleroze coronariene, astm intricat cu emfizem sau bronșită cronică cu emfizem (BPOC) în bronșitele cronice uscate, în bronșitele cu expectorație grea, vâscoasă, în nevroze cu insomnii.

Inhalatii ape minerale

Apele minerale sulfuroase se prescriu când artrozele sunt asociate cu migrene, dermatoze, cu eczeme, artroze fără osteoporoze, artroze cu diateză varicoasă, altralгии catarale, diferite forme de artrite, astm și disfuncții hepato-biliare, în nevroze ce evoluează cu somnolență. Acolo unde se găsește de cuviință și sunt indicate se pot folosi apele minerale amestecate: sulf + iod, sau o zi apă iodată și o zi sulfuroasă. Se pot asocia și oligo-elementele din izvorul de

cură internă, căci sunt ape sulfatate calcice, magneziene, bicarbonatate și prin acestea facem ca complexul enzimă- metal să fie saturat; activăm deci enzimele. Atunci când medicul specialist găsește de cuviință, cu alte cuvinte, când boala necesită, se recurge și la alți factori terapeutici ajutători ca: electroterapie (unde scurte, galvanizări, ionizări, interferențieri, diadinamici, infraroșii, ultraviolete, etc.), și pneumoterapie cu aer comprimat sau aer rarefiat. Din noianul de factori naturali (apele minerale și nămolurile) aceste adausuri să fie în raport sinergie și nu antagonic.

Și acum, câteva recomandări pentru aceia care urmează cura, pe care trebuie să le respecte, căci altfel rezultatul poate fi diminuat sau nul, în ameliorarea sau vindecarea suferințelor lor. Eficacitatea tratamentului depinde și de colaborarea celui în suferință cu medicul care îl tratează, respectând indicațiile sale:

a) Cel ce vine în stațiune trebuie să aibă un examen medical cu un diagnostic precizat și cu analizele respective, căci altfel riscă să fie contraindicat de medicii din stațiune și să facă cale întoarsă.

b) După sosire, în stațiune, este necesară aclimatizarea, 1-2 zile de acomodare, de adaptare la noul climat. Acela care crede că imediat după sosire trebuie să înceapă tratamentul "căci pierde băile" compromite eficacitatea tratamentului pe fondul oboselii călătoriei.

c) Să respecte întocmai rețeta balneo-electroterapeutică (prescripția). Să respecte temperatura și durata procedurilor care se indică în raport cu boala și particularitățile individuale ale bolnavului.

d) Numărul procedurilor de tratament trebuie adaptat bolii și reactivității bolnavului, cu alte cuvinte, trebuie individualizat. E absolut greșită opinia și cu totul neștiințifică, că multitudinea procedurilor este totul în eficiența tratamentului. E o concepție falsă. Medicul prescrie 2-4-5 proceduri, maxim, care sunt cele mai eficiente în boala respectivă.

e) Procedurile nu se vor executa anarhic, una după alta, la voia întâmplării, ci cu pauză între ele, deoarece organismul reacționează la orice fel de excitant (baie termală, nămol, excitant electric, etc.). Este deci, necesară o pauză între diversele proceduri pentru ca răspunsul organismului la orice excitant să fie cel potrivit. Anapoda se execută tratamentul, anapoda este și efectul.

f) În timpul tratamentului se interzice consumul băuturilor alcoolice și fumatul, căci atât alcoolul cât și nicotină anulează eficiența curei minerale. Acei ce nu respectă acest deziderat, așa cum au venit, în aceeași stare pleacă, poate și mai rău. La sfârșitul curei ei afirmă că nu le-a priit tratamentul. Aruncă vina pe neeficiența curei și nu pe nerespectarea indicațiilor medicale. Medicul a eliberat o rețetă medicală balneo-electro-terapeutică, dar nu a scris pe ea să fumeze și să consume băuturi alcoolice. Acei ce fac, pe lângă aerosoli cu ape minerale (iod, sulf) și aerosoli (gâlgâituri) cu "tării", îi asigurăm că eficiența curei cu ape minerale într-o stațiune e nulă.

g) Trebuie combătută mentalitatea greșită că în timpul tratamentului cu băi minerale (iodate sau sulfuroase) trebuie să se facă și așa zisele "băi de curățenie" cu apă cu săpun. Oare nu sunt mai dezinfectante apele iodurate și sulfurate? Dacă am spălat pelicula de săruri minerale din porii pielii, atunci efectul este aproape anulat. S-a dovedit în mod științific, prin izotopi radioactivi că după cura de băi iodul rămâne cantonat în porii pielii încă 6 săptămâni. Deci nici după cură nu trebuie să ne spălăm cu apă potabilă și săpun timp de cca. 2 săptămâni.

Bolnavii de reumatism se întorc de obicei acasă în stare deosebită a reactivității organismului. Timp de 3-6 săptămâni ei sunt mai expuși, de aceea va trebui să evite frigul, curenții de aer, umiditatea (ploile), eforturile fizice. Bolnavii respiratori pot să prezinte la întoarcerea în localitatea de origine unele fenomene neplăcute legate de praf, corpi străini atmosferici la locul de muncă, condiții climaterice nefavorabile. Ei trebuie să evite mediul poluant. Multe din tulburările de acasă, după cură, pot fi provocate de însuși tratamentul balnear executat în stațiune și constituie ceea ce se cheamă "reacție balneară tardivă". Dar, ce este această reacție balneară? Este reacția organismului față de factorii naturali din stațiune în timpul curei balneare. Ea apare de obicei la 6-8 zile de la începerea curei balneare și se manifestă printr-o stare generală rea, neliniște sau agitație, dureri de cap, frisoane, lipsă de poftă de mâncare, insomnie, accentuarea durerilor articulare, apariția unor dureri pe care nu le-a avut la venirea în stațiune, creșterea tensiunii arteriale sau scăderea ei cu 2-3 col. Hg. Ea dovedește că acțiunea factorilor de tratament balnear începe să se manifeste. Atunci când factorii terapeutici sunt mai puternici, adică doze mai mari sau proceduri de durată mai lungă, atunci s-ar putea ca această reacție să se transforme într-o adevărată stare de boală și să provoace importante neplăceri bolnavului ce necesită întreruperea cu 1-2 zile a tratamentului balnear, repaus la pat și poate chiar medicație. Se întâmplă mai ales la hiperreactivii care nu respectă tratamentul prescris de medic. Deci reacția balneară apare cel mai ades în prima jumătate a perioadei de cură, dar, uneori, poate apare la sfârșitul ei sau chiar după terminarea ei, la întoarcerea la domiciliu, constituind ceea ce se numește reacția balneară tardivă. O cură de trei săptămâni așa cum se practică de obicei este uneori insuficientă pentru a obține transformările generale și locale la care ne-am putea aștepta. Uneori, în multe boli, tratamentul trebuie să dureze 4-6 săptămâni, ca de

Ultrasono aerosoli

exemplu în astmul bronșic și emfizemul pulmonar. Când criza balneară apare în a 18-a zi de cură, nu se poate încheia tratamentul balnear în această fază negativă, ci să se prelungească după dispariția ei. În general, o cură se poate repeta după 3-6 luni sau un an și se va repeta timp de 3 ani, sau an de an, dacă boala o cere.

AEROIONIZAREA NATURALĂ ȘI EFECTUL SANOGEN AL ACESTEIA LA BĂILE GOVORA

Cunoașterea mecanismelor prin care aeroionii negativi din atmosferă își exercită influențele benefice asupra organismelor vii în general și a omului în special, necesită

eforturi serioase de elucidare științifică, fiind un domeniu puțin abordat, dar de o perspectivă incontestabilă. Importanța ionilor negativi în mediul ambiant este dată de faptul că organismele vii nu ar putea exista fără prezența acestora, demonstrațiile de laborator confirmând din plin cele afirmate.

Băile Govora este singura stațiune balneară din România unde raportul dintre aeroionii negativi și cei pozitivi este egal cu

1. Acest raport confirmă faptul că aici aerul atmosferic, alături de tratamentul medical, contribuie la vindecarea afecțiunilor căilor respiratorii, situând, din acest punct de vedere, pe locul întâi pe țară acest așezământ balnear.

Pe lângă condițiile deosebit de favorabile create de natură au fost brevetate aparate care produc aeroioni negativi pe cale artificială, fiind folosite cu succes în bazele de tratament ale stațiunii balneare Băile Govora.

Dintre afecțiunile tratate cu ajutorul aeroionilor negativi se pot enumera:

- a) astmul bronșic
- b) afecțiunile cardiovasculare
- c) afecțiunile neuropsihice
- d) tratarea rănilor și arsurilor

Astmul bronșic. Se poate produce prin tulburarea activității funcționale a sistemului nervos vegetativ, care reduce spasmul musculaturii bronhiilor.

Studiile recente au scos în evidență că aerul ionizat are un rol protector și prelungește perioada de amestec în respirație fracționată la oameni, ceea ce reflectă o creștere a permeabilității bronșice.

La nivelul pulmonului acțiunea aeroionilor negativi se remarcă prin următoarele acțiuni:

- 1. Ameliorarea proceselor oxidative la nivelul pulmonului.
 - Acțiunea antifibrizantă (Pneumo-conioze)
- 2. Alcalinizarea mediului intracelular:
 - optimizează activitatea cililor vibrațili
 - reface sensibilitatea receptorilor - efect de optimizare pentru acțiunea bronhodilatatoarelor

- crește efectul bronhodilatator al teofilinei (aerosoli)
- împiedică generarea bronhospasmului cauzat de acidoză (rolul traductorilor de Ph)
- crește afinitatea pentru oxigen a eritrocitelor - SaO_2
- optimizează activitatea surfactantului ("Clearance" alveolar antiatelectazic, factor de protecție) - modularea funcțiilor M.A. (antibacterian, antiviral)
- optimizează activitatea lizozomului (sinergism cu enzimele M.A.) funcție SrgA (bactericidă, virulicidă)
- 3. Modificări ale concentrațiilor celulare de ioni: K^+ , Na^+ , Ca^{2+} , Cl^- , Po^{2-}
- crește receptivitatea endobronșică pentru aerosoli cu ape minerale
- 4. Intensificarea capacității de sinteză a celulelor - troficitate
- 5. Crește vibrația cililor cu 25% - creșterea "Clearance" - ului bronșic
- 6. Crește troficitatea celulelor ciliate - efect revitalizant în: viroze, avitaminoza A, etc.
- 7. Ameliorarea circulației sanguine în mucoase - troficitate
- 8. Relaxarea peretelui posterior al traheei - accesibilitate aerosoli
- 9. Extinderea spațiului de amestec
- 10. Creșterea semnificativă a V.E.M.S.
- 11. Crește potențialul natural al alveolei pulmonare și al peretelui endotelial al vaselor
- 12. Potențialul alveolar crește față de O_2 și scade față de CO_2
- 13. Crește potențialul și permeabilitatea eritrocitelor
- 14. Acționează citocromoxidaza și monoaminoxidaza - oxidare serotoninică
- 15. Regenerarea hepatocit - consecințe metabolice
- 16. Echilibrarea T.A. + adaptare la efort (efect remanent 14-21 zile)

Se consideră foarte utilă folosirea aeroionizării ca metodă de tratament a astmului bronșic.

Afecțiunile cardiovasculare. Terapia cu aeroioni se aplică în diferite boli ale sistemului circulator, cum ar fi hipertensiunea arterială. Tratamentul cu aeroioni se poate aplica cu unele rezultate și în boala coronariană, angină pectorală, ateroscleroză, tromboză vasculară, arterită obliterantă.

De asemenea, se poate spune că începând cu anul 1935 se tratează afecțiunile gastro-duodenale de către medicul S.A. Figuerooski, pacienții lui având ulcere ale stomacului, pilorului și duodenului, hiperaciditate, hipoaciditate, gastrite, periduodenite, boli digestive postoperatorii.

Rezultatele tratamentului au fost pozitive. Folosind, în asociere, cu aeroionizarea și băi cu ape minerale s-au obținut rezultate excepționale.

Cercetările experimentale și, apoi, rezultatele practice obținute de către colectivul Catedrei de Igienă de la I.M.F. Cluj-Napoca în domeniul folosirii aeroionilor au fost remarcabile, rezultatele constând în:

- scurtarea perioadei dureroase;
- scăderea sau dispariția simptomelor asociate;
- ameliorarea imaginii radiologice;
- renunțarea la medicamente și internări pentru perioade lungi de timp.

Afecțiunile neuropsihice. În urma cercetărilor întreprinse s-au obținut rezultate spectaculoase prin aplicarea tratamentului cu aeroioni în: insomnii, surmenaj, nevroze, cefalee, astenie fizică și intelectuală, anxietate, tulburări vegetative.

Răni și arsuri. Aeroionii negativi acționează favorabil în procesul de vindecare a rănilor și arsurilor.

Prin lezarea țesuturilor concentrația locală a ionilor de hidrogen poate depăși mult valoarea normală, se poate presupune, că prin creșterea artificială a alcalozei din organism poate fi grăbită vindecarea rănilor.

S-a stabilit experimental că aeroionii produc dilatarea capilarelor sanguine, aceasta putând duce la creșterea aportului de sânge în zona vătămată și, implicit, la accelerarea procesului de vindecare. Stimularea prin aeroionizare negativă a schimbului de substanțe în procesele de asimilare și dezasimilare influențează în sens pozitiv procesul de vindecare aflat în dependență directă de intensitatea schimbului general de substanțe în zona leziunii.

În Japonia, sub conducerea Facultății de Medicină din Saporu s-au desfășurat experimente de aeroionizare a camerelor de clasă și amfiteatrelor.

Observațiile au arătat că sub acțiunea aeroionilor negativi s-a redus puternic numărul îmbolnăvirilor de gripă și afecțiunilor căilor respiratorii superioare, oboseala și durerile de cap.

*„La dreapta șoselei o bisericuță străveche
îngenunchiată pe un dîmb - pe care localnicii
o numesc Troița - ne arată cu brațul unei turle
fundătura unde stau ascunse Băile Govora.
La stînga, apa Hinței se prelinge pe lîngă
regimentele de sălcii și verdele grădinii de zarzavat.”*

(Bogdan Amaru - Viața romanțată a Băilor Govora)